

PRESUDA SUDA (peto vijeće)

26. lipnja 2003. (*)

„Dodatno kapitalno mirovinsko osiguranje – Sklapanje osiguranja s društvom koje ima sjedište u drugoj državi članici – Razlike u obračunu poreza – Usklađenost s člankom 49. UEZ-a”

U predmetu C-422/01,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 234. UEZ-a, koji je uputio Regeringsrätten (Vrhovni upravni sud, Švedska), u postupku koji je u tijeku pred tim sudom između

Försäkringsaktiebolaget Skandia (publ),

Ola Ramstedt

i

Riksskatteverket,

o tumačenju Ugovora o EZ-u, a osobito članka 49. UEZ-a,

SUD (peto vijeće),

u sastavu: M. Wathelet (izvjestitelj), predsjednik vijeća, C. W. A. Timmermans, A. La Pergola, P. Jann i A. Rosas, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Léger,

tajnik: R. Grass,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Försäkringsaktiebolaget Skandia (publ) i O. Ramstedta, J.-M. Bexhed, *chefsjurist*,
- za švedsku vladu, A. Kruse, u svojstvu agenta,
- za dansku vladu, J. Molde, u svojstvu agenta,
- za talijansku vladu, I. M. Braguglia, u svojstvu agenta, uz asistenciju G. Fienga, *avvocato dello Stato*,
- za Komisiju Europskih zajednica, C. Tufvesson i R. Lyal, u svojstvu agenata,
- za Nadzorno tijelo EFTA-e, E. Wright i P. A. Bjørgan, u svojstvu agenata,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,

saslušavši usmena očitovanja društva Försäkringsaktiebolaget Skandia (publ) i O. Ramstedta, koje je zastupao J. M. Bexhed, Riksskatteverketa, koji je zastupao G. Bäck, u svojstvu agenta, švedske vlade, koju su zastupali A. Kruse i K. Wistrand, u svojstvu agenata, Komisije, koju su zastupali C. Tufvesson i R. Lyal, i Nadzornog tijela EFTA-e, koje su zastupali E. Wright i P. A. Bjørgan, na raspravi održanoj 30. siječnja 2003.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 3. travnja 2003.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Rješenjem od 23. listopada 2001., koje je Sud zaprimio 25. listopada iste godine, Regeringsrätten (Vrhovni upravni sud) je na temelju članka 234. UEZ-a postavio prethodno pitanje o tumačenju Ugovora o EZ-u, a posebno članka 49. UEZ-a.
- 2 Pitanje je upućeno u okviru spora između društva Försäkringsaktiebolaget Skandia (publ) (u daljnjem tekstu: Skandia) i O. Ramstedta, s jedne strane, i Riksskatteverket (švedska nacionalna porezna uprava), s druge strane, u vezi s poreznim tretmanom police dopunskog mirovinskog osiguranja koju je u korist O. Ramstedta Skandia ugovorila s društvima sa sjedištem u drugim državama članicama.

Nacionalni pravni okvir

Pravni okvir

- 3 Oporezivanje osiguranja uglavnom je uređeno zakonom Kommunalskattelagen (1928:370) (zakonom koji se odnosi na lokalne poreze), a od porezne godine 2002. (prihodi za godinu 2001.) zakonom Inkomstskattelagen (1999:1229) (zakonom koji se odnosi na porez na dohodak, u daljnjem tekstu: IL) koji sadržava odredbe istovrsne odredbama kommunalskattelagena u tom području.
- 4 U pogledu, ponajprije, dopunskih mirovinskih osiguranja, koja je ugovorio i kod kojih premije plaća poslodavac u korist jednog od svojih zaposlenika, zakonodavstvo razlikuje osiguranja za starost i osiguranja novčane pomoći.
- 5 Da bi se osiguranje moglo smatrati osiguranjem za starost, osiguranje, u načelu, između ostalih uvjeta, mora biti ugovoreno kod osiguravatelja sa sjedištem u Švedskoj.
- 6 Članak 5. poglavlja 58. IL-a ipak pojašnjava da je osiguranje koje nije ugovoreno kod društva koje posluje u Švedskoj unatoč svemu osiguranje za starost:

- a) ako se osiguranje ponajprije odnosi na isplaćivanje mirovine, invalidnine ili obiteljske mirovine i ako je porezni obveznik u trenutku sklapanja ugovora boravio u inozemstvu, u zemlji čiji porezni sustav priznaje pravo na odbitak doprinosa, poreznu olakšicu ili drugu ekvivalentnu poreznu pogodnost, ili
 - b) ako je poslodavac platio doprinose osiguranja dok je osiguranik boravio ili radio u inozemstvu, a to se plaćanje pritom nije smatralo prihodom osiguranika u svrhu oporezivanja u toj zemlji, ili
 - c) ako su, uzimajući u obzir specifične okolnosti predmeta, porezne vlasti odobrile da se polica osiguranja izjednači s mirovinskim osiguranjem.
- 7 Članak 2. stavak 2. poglavlja 58. IL-a navodi da se osiguranja koja ne ispunjavaju gore navedene uvjete smatraju osiguranjima novčane pomoći.
- 8 U pogledu izravnog oporezivanja, kod te dvije vrste osiguranja postoje različiti sustavi odbitaka.
- 9 Doprinosi koje poslodavac plaća na temelju dopunskog mirovinskog osiguranja koje se zakonski može smatrati osiguranjem za starost odmah se mogu odbiti od njegove porezne osnovice. Mirovina koja se isplaćuje kasnije u cijelosti je oporeziva u smislu poreza na dohodak umirovljenoga zaposlenika koji je korisnik osiguranja.
- 10 S druge strane, doprinosi koje poslodavac plaća u okviru dopunskog mirovinskog osiguranja, koje švedsko zakonodavstvo smatra osiguranjem novčane pomoći, ne mogu se odbiti od njegovog oporezivog dohotka. Iz rješenja kojim se upućuje prethodno pitanje proizlazi da poslodavac ipak raspolaže pravom na odbitak iznosa za koje se ugovorom obvezao da će uplatiti zaposleniku. Shodno tome, taj se odbitak može provesti samo kako i kad se mirovina bude doista isplaćivala. Iznosi koje zaposlenik primi u okviru toga predstavljaju oporeziv dohodak od rada.

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 11 O. Ramstedt, švedski državljanin s boravištem u Švedskoj, zaposlenik je švedske tvrtke Skandia. O. Ramstedt i Skandia dogovorili su se da će se dio mirovine O. Ramstedta osigurati tako da Skandia ugovori policu dodatnog strukovnog mirovinskog osiguranja u danskom osiguravajućem društvu za životno osiguranje Skandia Link Livforsikring A/S, u njemačkom osiguravajućem društvu za životno osiguranje Skandia Lebensversicherung AG ili britanskom osiguravajućem društvu za životno osiguranje Skandia Life Assurance Ltd (u daljnjem tekstu: strana osiguravajuća društva).
- 12 O. Ramstedt i Skandia uputili su Skatterättsnämndenu (administrativna komisija za porezno pravo) zahtjev za prethodnu odluku kako bi se utvrdilo 1) je li Skandia imala pravo odbiti od oporezivog dohotka doprinose za policu osiguranja potpisanu u jednom od stranih osiguravajućih društava i, ako jest, u kojem trenutku, 2) je li na odgovor na to pitanje mogla utjecati činjenica da su se spomenuta osiguravajuća društva obvezala da će švedskoj poreznoj upravi dostaviti podatke u vezi s iznosima koji se na temelju predmetnog ugovora o osiguranju isplaćuju O. Ramstedtu, i 3) bi li

- O. Ramstedt trebao davanja koja će dobiti prijaviti kao prihod i, ako da, u kojem trenutku.
- 13 U svojoj prethodnoj odluci od 1. veljače 2000. administrativna komisija za porezno pravo je istaknula da Skandia za plaćene doprinose ne može iskoristiti pravo odbitka, nego da pravo odbitka nastaje kad se isplaćuje mirovina. Nadalje, naveo je da će O. Ramstedtu biti oporezivi iznosi koji mu se isplaćuju u sklopu izvršenja ugovora.
 - 14 Administrativna komisija za porezno pravo je u svojoj odluci navela da švedska pravila ne sadržavaju diskriminatorne mjere, koje pravo Zajednice smatra protuzakonitima. U pogledu toga pozvao se na presudu od 28. siječnja 1992., Bachmann (C-204-90, Zb., str. I-249.) smatrajući da pravo Zajednice državi članici ne brani da za životno osiguranje predvidi dva porezna režima.
 - 15 O. Ramstedt i Skandia podnijeli su tužbu Vrhovnom upravnom sudu protiv te prethodne odluke.
 - 16 U rješenju kojim upućuje prethodno pitanje Vrhovni upravni sud utvrđuje da se, na temelju sporne odluke, pravo Skandije na odbitak troškova mirovine odgađa u odnosu na plaćanje doprinosa, tako što se taj odbitak ne odnosi na uplaćene doprinose, nego na iznose koji su stvarno isplaćeni kao mirovina.
 - 17 Smatra da se, samo u pogledu poreza na pogodnosti koje imaju trgovačka društva, iz stava koji je zauzela administrativna komisija za porezno pravo ne može zaključiti da će sporna osiguranja uvijek biti u nepovoljnijem položaju u odnosu na dopunska mirovinska osiguranja koja se smatraju osiguranjem za starost.
 - 18 U tom smislu, Vrhovni upravni sud je predvidio dvije hipoteze. Ako do isplate pripadajućih iznosa u sklopu izvršavanja ugovora o osiguranju i istovremenog odbitka tih iznosa dođe tek dugo nakon plaćanja doprinosa i ako pritom isplaćeni iznosi nisu osjetno viši od iznosa plaćenih doprinosa, polica osiguranja ugovorena u inozemstvu može imati nepovoljnije posljedice, u pogledu izravnih poreza, nego polica osiguranja ugovorena u Švedskoj. S druge strane, ako do plaćanja pripadajućih iznosa u sklopu izvršavanja ugovora o osiguranju i njihovog istovremenog odbitka dođe ubrzo nakon plaćanja doprinosa i ako su isplaćeni iznosi osjetno viši od iznosa plaćenih doprinosa, učinak će biti obrnut.
 - 19 Unatoč tim nesigurnostima, sud koji je uputio zahtjev priznao je da je porezni režim za osiguranja novčane pomoći u nekim slučajevima sigurno manje povoljan nego za osiguranja za starost.
 - 20 S obzirom na te elemente, sud koji je uputio zahtjev pita se predstavlja li obveza da se polica osiguranja ugovori kod osiguravatelja sa sjedištem u Švedskoj, kako bi Švedska mogla imati koristi od poreznog režima osiguranja za starost, povredu slobodnog kretanja usluga, osoba i kapitala, a osobito članka 49. UEZ-a.
 - 21 U tim je okolnostima Vrhovni upravni sud odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebali li pravila Zajednice koja se odnose na slobodno kretanje osoba, usluga i kapitala, a osobito članak 49. UEZ-a, u vezi s člankom 12. UEZ-a, tumačiti u smislu da se njima zabranjuje primjena nacionalnih poreznih pravila koja imaju za učinak da se osiguranje, koje je ugovoreno kod osiguravatelja sa sjedištem u Engleskoj, Njemačkoj ili Danskoj, a koje ispunjava sve uvjete švedskog dopunskog mirovinskog osiguranja - izuzev uvjeta da je ugovoreno kod osiguravatelja sa sjedištem u Švedskoj - tretira kao osiguranje novčane pomoći, s učincima u pogledu izravnih poreza koji, sukladno okolnostima predmeta, mogu biti nepovoljniji od poreznih učinaka dopunskog mirovinskog osiguranja?“

Primjenjivost odredaba Ugovora koje se odnose na slobodno pružanje usluga

- 22 Najprije valja napomenuti da se odredbe ugovora koje se odnose na slobodno pružanje usluga primjenjuju na situaciju poput one koja je predmet glavnog postupka.
- 23 Naime, članak 50. UEZ-a pojašnjava da se, u značenju iz Ugovora, uslugama smatraju one usluge koje se obično osiguravaju u zamjenu za naknadu. Međutim, već je presuđeno da je u smislu ove odredbe glavno obilježje naknade to što predstavlja ekonomsku naknadu za predmetno pružanje usluga (vidjeti presudu od 27. rujna 1988., Humbel i Edel, 263/86, Zb., str. 5365., t. 17.).
- 24 U ovom slučaju doprinosi koje uplaćuje Skandia uistinu predstavljaju ekonomsku kompenzaciju mirovina koje će O. Ramstedt dobivati kad prestane raditi. Sporedno je što O. Ramstedt svoje doprinose ne podmiruje sam, budući da članak 50. UEZ-a ne zahtijeva da uslugu plaća onaj koji je uživa (vidjeti, u tom smislu, presudu od 26. travnja 1988., Bond van Adverteerders i dr., 352/85, Zb., str. 2085., t. 16.). Nadalje, neosporno je da doprinosi za osiguravajuća društva koja ih dobivaju imaju svojstvo naknade (vidjeti, u tom smislu, presudu od 12. srpnja 2001., Smits i Peerbooms, C-157/99, Zb., str. I-5473., t. 58.).

Postojanje ograničenja slobodnom pružanju usluga

- 25 Najprije valja podsjetiti da, iako je izravno oporezivanje u nadležnosti država članica, one ga ipak moraju izvršavati uz poštovanje prava Zajednice (presude od 11. kolovoza 1995., Wielockx, C-80/94, Zb., str. I-2493., t. 16.; od 16. srpnja 1998., ICI, C-264/96, Zb., str. I-4695., t. 19.; od 29. travnja 1999., Royal Bank of Scotland, C-311/97, Zb., str. I-2651., t. 19. i od 6. lipnja 2000., Verkooijen, C-35/98, Zb., str. I-4071, t. 32.).
- 26 Sa stajališta jedinstvenoga tržišta, i kako bi se ostvarili ciljevi toga tržišta, članku 49. UEZ-a protivna je primjena bilo kojeg nacionalnog propisa koji za učinak ima da je teže pružati usluge između država članica nego što je slučaj s pružanjem usluga isključivo unutar jedne države članice (vidjeti osobito presude od 5. listopada 1994., Komisija/Francuska, C-381/93, Zb., str. I-5145., t. 17., i gore navedenu presudu Smits i Peerbooms, t. 61.).
- 27 U pogledu toga na Sudu nije osporavano da nacionalna pravila poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku ograničavaju slobodno pružanje usluga.
- 28 Naime s obzirom na financijsku nepogodnost koju poslodavcu predstavlja odlaganje aktiviranja prava na odbitak do trenutka isplate mirovine zaposleniku koji je korisnik

osiguranja, nacionalna pravila poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku mogu, s jedne strane, švedske poslodavce odvratiti od toga da dopunska mirovinska osiguranja ugovaraju s tvrtkama sa sjedištem u drugoj državi članici osim Kraljevine Švedske i, s druge strane, te tvrtke odvratiti od toga da svoje usluge nude na švedskom tržištu (vidjeti u tom smislu presude od 28. travnja 1998., Safir, C-118/96, Zb., str. I-1897., t. 30. i od 3. listopada 2002., Danner, C-136/00, Zb., str. I-8147., t 31.).

Istaknuta opravdanja

- 29 Nužnost da se osigura porezna koherentnost nacionalnog sustava i djelotvornost poreznih nadzora, briga da se sačuva osnova poreznih prihoda predmetne države članice kao i nepristranost tržišnog natjecanja navode se kao razlozi zbog kojih je predmetno zakonodavstvo opravdano.

Porezna koherentnost

- 30 Švedska i danska vlada naglašavaju sličnosti između činjeničnog konteksta gore navedenog slučaja Bachmann i konteksta ovog predmeta. Između ostalog smatraju da u okviru predmetnog nacionalnog zakonodavstva postoji izravna veza koja se između odbitka i oporezivanja zahtijeva tom presudom.
- 31 O tom pitanju one iznose da, gledajući strogo formalno, ako se odbitak i oporezivanje ne provode na strani istog poreznog obveznika, porezne pogodnosti i nepogodnosti mirovinskog osiguranja zapravo se tiču samo zaposlenika koji je korisnik osiguranja. Premija mirovinskog osiguranja koju plaća poslodavac zapravo čini dio zaposlenikove naknade. Da poslodavac ne plaća premiju, neto naknada koju zaposlenik prima bila bi viša, što bi mu omogućilo da premiju uplaćuje sam. To što doprinos za mirovinu uplaćuje poslodavac, a ne zaposleni, samo je stvar tehničke prirode.
- 32 Ta se argumentacija ne može prihvatiti.
- 33 U tom smislu s jedne strane valja podsjetiti da su gore navedena presuda Bachmann i presuda od 28. siječnja 1992. Komisija/Belgija (C-300/90, Zb., str. I-305., t. 14.) počivale na činjeničnom stanju da u belgijskom pravu postoji izravna veza između mogućnosti odbitka doprinosa i oporezivosti iznosa koje isplaćuju osiguravatelji. U belgijskom poreznom sustavu gubitak primitaka koji je ishod odbitka doprinosa osiguranja kompenziran je oporezivanjem mirovina, renti ili kapitala koje isplaćuju osiguravatelji. S druge strane, u slučaju da odbitak tih doprinosa nije bio ishođen, ti su iznosi bili izuzeti od poreza (vidjeti gore navedenu presudu Danner, t. 36.).
- 34 Međutim, u glavnom predmetu takva korelacija ne postoji.
- 35 Naime, u švedskom sustavu poslodavac koji je ugovorio policu osiguranja kod osiguravatelja sa sjedištem u drugoj državi članici, da bi iskoristio pravo na odbitak, mora čekati da se njegovu zaposleniku isplati mirovina. Nikakva kompenzacijska mjera ne uravnotežuje nepogodnost koju on tako trpi u odnosu na poslodavca koji je sličnu policu osiguranja ugovorio u društvu sa sjedištem u Švedskoj.
- 36 Nadalje, u obje hipoteze zaposlenik koji je korisnik osiguranja podložan je oporezivanju u istom trenutku i na isti način.

- 37 S druge strane, teza švedske i danske vlade prema kojoj je premija osiguranja u biti dio radnikove naknade ne nudi objašnjenje zašto se može odbiti odmah kada je poslodavac dopunsko osiguranje ugovorio kod osiguravatelja sa sjedištem na nacionalnom državnom području, a samo s odgodom kada je ugovoreno kod osiguravatelja sa sjedištem u drugoj državi članici.

Djelotvornost poreznih nadzora

- 38 Prema mišljenju švedske i danske vlade obveza imanja sjedišta u Švedskoj opravdava se nužnošću provođenja zadovoljavajućeg djelotvornog poreznog nadzora. U pogledu toga, i konkretnije, da bi se dobili podaci potrebni za tu vrstu nadzora, instrumenti Zajednice predviđeni u tu svrhu, a osobito Direktiva Vijeća 77/799/EEZ od 19. prosinca 1977. o uzajamnoj pomoći nadležnih tijela država članica u području izravnog oporezivanja i oporezivanja polica osiguranja (SL L 336, str. 15.), nisu dovoljni.
- 39 Danska vlada između ostalog tvrdi da, dok pravo Zajednice izričito ne utvrdi da države članice imaju pravo od stranih osiguravajućih društava zahtijevati dostavu informacija o izvršenim plaćanjima, takav se nadzor neće moći djelotvorno primijeniti.
- 40 Također, nije moguće jamčiti djelotvoran porezni nadzor oslanjajući se na dobrovoljnu suradnju. Dakako, porezne vlasti država članica mogu se u velikoj mjeri, zaštititi od neosnovanih odbitaka za plaćanje premija tako da propišu vrlo stroge uvjete u pogledu činjeničnih dokaza i veličine iznosa plaćanja. Sustav utemeljen na informacijama koje se dostavljaju dobrovoljno međutim ne rješava kasnije pitanje oporezivanja. Poreznim obveznicima ne bi bilo jednako u interesu osigurati nacionalnim poreznim vlastima točne i iscrpne informacije o primljenim oporezivim uplatama kao o izvršenim isplatama ili isplatama kod kojih postoji pravo odbitka.
- 41 Ovo se stajalište ne može prihvatiti.
- 42 Valja odmah podsjetiti da se država članica može pozivati na Direktivu 77/799 kako bi od nadležnih tijela druge države članice dobila sve informacije koje su joj potrebne za točno utvrđivanje poreza na dohodak (vidjeti presudu od 28. listopada 1999., Vestergaard, C-55/98, Zb., str. I-7641., t. 26.) ili sve informacije koje procijeni da su potrebne da ocijeni točan iznos poreza na dohodak koji je porezni obveznik dužan platiti prema zakonodavstvu koje ta država članica primjenjuje (vidjeti gore navedene presude Wielockx, t. 26., i Danner, t. 49.).
- 43 Država članica je dakle u stanju nadzirati je li jedan od njezinih poreznih obveznika uistinu uplatio doprinose osiguravajućem društvu sa sjedištem u drugoj državi članici. Osim toga, ništa ne sprečava dotične porezne vlasti da od samog obveznika zahtijevaju dokaze koje procijene da su potrebni da bi ocijenile jesu li uvjeti za odbitak doprinosa predviđenih predmetnim zakonodavstvom ispunjeni i, shodno tome, treba li ili ne odobriti traženi odbitak (vidjeti u tom smislu gore navedene presude Bachmann, t. 18. i 20.; Komisija/Belgija, t. 11. i 13., kao i Danner, t. 50.).
- 44 Što se tiče djelotvornosti nadzora oporezivanja mirovina koje se isplaćuju švedskim rezidentima, ona se može očuvati sredstvima koja slobodno pružanje usluga

ograničavaju manje od nacionalnog propisa poput onog o kojem riječ u glavnom postupku (vidjeti gore navedenu presudu Danner, t. 51.).

- 45 Izuzev mogućnosti koje nudi Direktiva 77/799, valja istaknuti da, prije nego što korisnik osiguranja primi mirovinu od sustava kojim upravlja strano osiguravajuće društvo, poslodavac će uglavnom već tražiti odbitak pripadajućih doprinosa. Zahtjevi za odbitak i dokazi koje im je poslodavac dužan priložiti u tom će pogledu biti koristan izvor informacija o mirovinama koje će kasnije biti isplaćene zaposlenicima koji su korisnici osiguranja (vidjeti u tom smislu gore navedenu presudu Danner, t. 52.).

Potreba očuvanja porezne osnovice

- 46 Prema mišljenju švedske vlade zahtjev za sjedištem u Švedskoj opravdan je zbog rizika nestanka oporezive materije. Naime, Kraljevina Švedska ne bi bila u mogućnosti oporezivati uplate za mirovine da se ne zahtijeva da osiguravajuće društvo ima sjedište u Švedskoj, a ako nema sjedište u Švedskoj, mirovina ne bi dolazila iz te države članice.
- 47 Danska vlada pak tvrdi da je u gore navedenoj presudi Safir Sud smatrao da je očuvanje porezne materije razlog od javnog interesa koji bi mogao opravdati porezne propise, čak i ako su indirektno diskriminatorni.
- 48 Da se za strana mirovinska osiguranja pravo na odbitak plaćanja ne može ograničiti, to bi obveznicima s boravištem u državama članicama s visokom stopom oporezivanja, poput Kraljevine Švedske i Kraljevine Danske, omogućilo da na nedopustiv način iskoriste razlike između poreznih sustava u državama članicama. Mirovinska osiguranja ugovarala bi se u državama članicama u kojima je oporezivanje isplata za mirovine najniže i koje primjenjuju porez po odbitku na te uplate u skladu s bilateralnim poreznim ugovorom sklopljenim s državom boravišta korisnika osiguranja.
- 49 Posljedica toga bila bi da bi države članice na kraju bile prisiljene svoje oporezivanje uskladiti naniže. To bi moglo poništiti ekonomske temelje socijalnih država poput Kraljevine Švedske ili Kraljevine Danske.
- 50 Ti se argumenti ne mogu prihvatiti.
- 51 U pogledu toga, kao što je to naglasio u presudi Danner (gore navedenoj, t. 55.), Sud je u točki 34. gore navedene presude Safir ocijenio da u predmetnom slučaju potreba popunjavanja porezne praznine koja bi nastala uslijed neoporezivanja štednje u obliku životnog osiguranja kapitaliziranom štednjom uloženom u društva sa sjedištem u nekoj drugoj državi članici osim one u kojoj se nalazi boravište štediše nije takva da bi opravdala predmetnu nacionalnu mjeru koja ograničava slobodno pružanje usluga.
- 52 Sud je osim toga, općenito, presudio da eventualna porezna pogodnost koja za pružatelje usluga proizlazi iz niskog oporezivanja kojem oni podliježu u državi članici u kojoj imaju sjedište ne može drugoj državi članici omogućiti da opravda nepovoljniji porezni tretman primatelja usluga sa sjedištem u toj drugoj državi. Takvi kompenzacijski porezni nameti povrijedili bi same osnove unutarnjeg tržišta (vidjeti

presudu od 26. listopada 1999., Eurowings Luftverkehrs, C-294/97, Zb., str. I-7447., t. 44. i 45.).

- 53 Naposljetku, Sud je presudio da potreba sprečavanja smanjenja poreznih primitaka nije među razlozima navedenim u članku 56. UEZ-a (koji je, nakon izmjene, postao članak 46. UEZ-a) ni među važnim razlozima u općem interesu (vidjeti gore navedenu presudu Danner, t. 56.) koji bi mogli opravdati ograničenje slobodnog pružanja usluga.

Neutralnost s aspekta tržišnog natjecanja

- 54 Švedska vlada iznosi da poslodavac u Švedskoj može troškove vezane za jamstva za mirovine koje snosi prije nego što se mirovine uistinu isplate odbiti u tri slučaja: u slučaju stvaranja rezerve u bilanci u kombinaciji s kreditnim osiguranjem i s pologom općine ili države ili s istovrsnim jamstvom, u slučaju prijenosa sredstava u mirovinsku zakladu ili u slučaju plaćanja premije mirovinskog osiguranja.
- 55 Što se tiče jamstva za plaćanje mirovinskih obveza stvaranjem rezerve ili prijenosom u mirovinsku zakladu, odbitak tih jamstava implicira da se odbici provode u poduzećima sa sjedištem u Švedskoj i da se iznosi čiji je odbitak odobren vraćaju u ta poduzeća.
- 56 Da se za pravo na priznavanje odbitka premija mirovinskog osiguranja ne traži da osiguravajuće društvo ima sjedište u Švedskoj, s aspekta tržišnog natjecanja uvjeti između različitih oblika jamstava poduzetnicima za obveze mirovine više ne bi bili neutralni. Naročito iz perspektive poreznog nadzora, švedska osiguravajuća društva koja osnivaju filijale u inozemstvu jednako kao i strana osiguravajuća društva imaju neopravdane konkurentne pogodnosti u odnosu na druge oblike upravljanja mirovinskim kapitalom i u odnosu na mirovinska osiguravajuća društva u Švedskoj.
- 57 Taj argument, koji je uostalom teško pratiti, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 50. svojih zaključaka, u svakom slučaju, ne može se prihvatiti.
- 58 Pod pretpostavkom da su utvrđena, razmatranjima jednake konkurentnosti različitih nacionalnih oblika jamstva za plaćanje obveza u području dopunske mirovine ne može se, naime, težiti po cijenu povreda slobodnog kretanja usluga.
- 59 Osim toga, budući da se opravdanje zasnovano na neutralnosti s aspekta tržišnog natjecanja oslanja i na razmatranja o djelotvornosti poreznih nadzora, za to opravdanje važe iste kritike kao one koje su u tom smislu već iznesene (vidjeti točke 42. i 45. ove presude).

Slobodno kretanje osoba i kapitala

- 60 Slijedom gornjih razmatranja, nema potrebe ocjenjivati jesu li odredbama Ugovora u pogledu slobodnog kretanja osoba i kapitala protivne odredbe nacionalnog zakonodavstva poput onoga koje je predmet glavnog postupka.

Članak 12. UEZ-a

- 61 Budući da se članak 12. UEZ-a neovisno primjenjuje samo u situacijama uređenim pravom Zajednice za koje Ugovor ne predviđa posebna pravila o nediskriminaciji (vidjeti osobito presudu od 14. srpnja 1994., Peralta, C-379/92, Zb., str. I-3453., t. 18.), s obzirom na prethodna razmatranja, pitanje postavljeno u pogledu te odredbe ne treba preispitivati.
- 62 Dakle na postavljeno pitanje valja odgovoriti da je članku 49. UEZ-a protivno da se polica osiguranja koja je ugovorena u društvu sa sjedištem u drugoj državi članici i koja ispunjava sve uvjete dopunskog mirovinskog osiguranja predviđene nacionalnim pravom, izuzev uvjeta da je ugovorena kod osiguravatelja sa sjedištem na nacionalnom državnom području, tretira drukčije u poreznom smislu, s učincima u pogledu poreza na dohodak koji, ovisno o okolnostima predmeta, mogu biti nepovoljniji.

Troškovi

- 63 Troškovi švedske, danske i talijanske vlade te Komisije, koje su podnijele očitovanja Sudu, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD (peto vijeće),

povodom zahtjeva za prethodnu odluku koji je uputio Vrhovni upravni sud odlukom od 23. listopada 2001., odlučuje:

Članku 49. UEZ-a protivno je da se polica osiguranja koja je ugovorena u društvu sa sjedištem u drugoj državi članici i koja ispunjava sve uvjete dopunskog mirovinskog osiguranja predviđene nacionalnim pravom, izuzev uvjeta da je ugovorena kod osiguravatelja sa sjedištem na nacionalnom državnom području, tretira drukčije u poreznom smislu, s učincima u pogledu poreza na dohodak koji, ovisno o okolnostima predmeta, mogu biti nepovoljniji.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 26. lipnja 2003.

[Potpisi]

* Jezik postupka: švedski